

Ieder kwartaal peilen VKW Limburg en UNIZO Limburg naar het aanvoelen van de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders over de economische gang van zaken in de bedrijven. De resultaten van deze bevraging worden verwerkt tot één globaal cijfer: de Polsslag Ondernemend Limburg (POL).

PERSBERICHT

Hasselt, vrijdag 1 april 2016

POL april 2016: **+11,1**

Limburgs ondernemersvertrouwen herstelt van eindejaarsdip

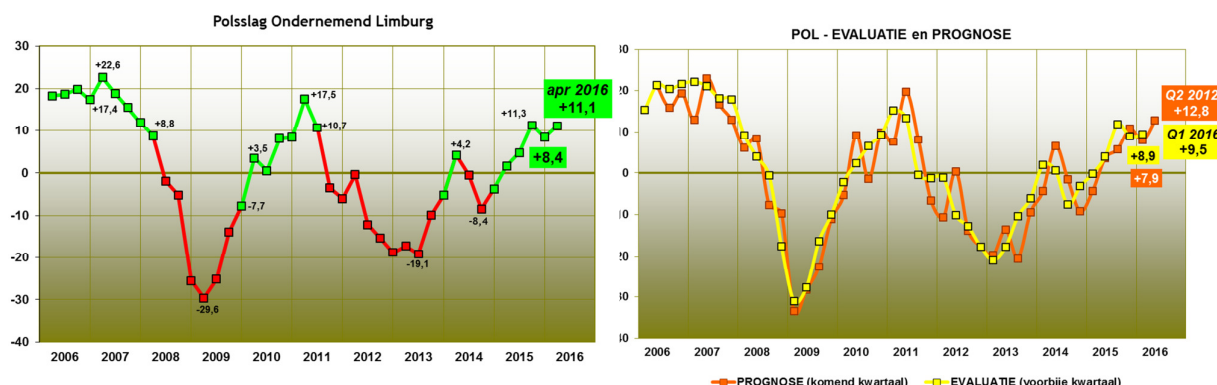
Vooruitzichten 2de kwartaal op één na hoogste sinds 2007

Voorbije kwartaal slechts licht beter dan voorgaande

Dienstensector neemt koppositie, bouw kwakkelt

Kleine meerderheid detailhandelaars optimistisch

De Polsslag Ondernemend Limburg van VKW Limburg en UNIZO Limburg herstelt in april 2016 van de lichte achteruitgang die in januari (+8,4) werd opgetekend en knoopt opnieuw aan bij het niveau van oktober (+11,3). Het herstel van het Limburgse ondernemersvertrouwen is vooral te danken aan de sterke vooruitzichten voor het komende kwartaal, met +12,8 de op één na meest optimistische vooruitblik sinds eind 2007. Het afgelopen kwartaal werd met +9,5 slechts licht beter gequoteerd dan het voorgaande. Terwijl er in de bouwsector duidelijk de klad in zit, floreren de dienstenbedrijven en zien we voor het eerst sinds lang een kleine meerderheid positievelingen in de detailhandel. Er blijft een duidelijke tweedeling: bedrijven met minder dan 20 werknemers zijn minder uitgesproken positief dan grotere collega's.

Jos Stalmans, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: "Het vertrouwen van de Limburgse ondernemer blijft meer dan overeind. Geen hoerastemming, maar onze Limburgse bedrijven kijken met een positieve blik vooruit, blijven aanwerven en investeren in de toekomst. De recente verschrikkelijke gebeurtenissen in Brussel zullen zich wellicht ook economisch nog gaan laten voelen. We zijn er wel van overtuigd dat onze Limburgse ondernemers zich hierdoor niet uit het lood laten slaan. Van de federale regering verwachten we wel dat ze straks terug verderzet met de reorganisatie van ons land en de noodzakelijke structurele hervormingen. Want enkel dan kunnen we eindelijk aansluiting vinden bij echte economische groei. Het huidige inflatieniveau van boven de 2% is hierbij allesbehalve positief nieuws. De effecten van de taxshift

dreigen zo versneld tenietgedaan te worden. De gedane inspanningen moeten dus worden verder gezet en nog versterkt. Met voorop een dringende hervorming van de loonvormingswet van 1996.”

Bart Lodewyckx, directeur UNIZO Limburg: *“De stijging van de POL na de lichte daling van vorig kwartaal is goed nieuws. Dat is altijd welkom in een stroom van negatieve berichten over mislukt sociaal overleg, gaten in de begroting en faillissementen. En dan hoeven we het nog niet te hebben over de impact van de terreurdreiging op onze economie. Een positief en stijgend POL-cijfer is des te meer een sterk signaal, aangezien dit van onze Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders zelf komt. Het gaat om hún aanvoelen, hún terugblik en hún verwachtingen. Laten we dit positivisme dan ook duidelijk aangrijpen en in de kijker zetten, als tegengewicht voor de negatieve teneur van de laatste tijd. Onze ondernemers hebben goesting om te ondernemen, laten we die goesting dan ook ondersteunen en uitdragen.”*

Voorafgaande opmerking: *De POL-bevraging kende met meer dan 500 bedrijven opnieuw een hoge responsgraad. Het merendeel van de POL-antwoorden dateert van net voor de aanslagen. Er zijn in de resultaten echter geen fundamenteel afwijkende antwoorden merkbaar sinds de aanslagen op 22/03.*

De POL stijgt terug naar +11,1

Met een stijging van +8,4 in januari naar +11,1 **herstelt** de POL in zich in **april 2016 van de eindejaarsdip** die het Limburgse ondernemerssentiment drie maanden geleden toonde. Daarmee sluit de POL **op een haar na terug aan bij het niveau** van +11,3 dat in oktober 2015 na vier stijgingen op rij werd opgetekend, tevens het hoogste niveau van de laatste vijf jaar. Vooralsnog lijkt de terugval van drie maanden geleden dus eerder te wijten aan een adempauze van de Limburgse economie.

Niet zozeer het 1ste kwartaal 2016...

Het **eerste kwartaal van 2016** werd met +9,5 door de Limburgse ondernemers **licht beter** geëvalueerd dan het laatste kwartaal van 2015 (+8,9). Dat is beter dan verwacht, want daarmee **overtreft** het in geringe mate de **prognose** van drie maanden geleden (+7,9). Toch konden de economische prestaties van het voorbije kwartaal zelf **nog geen aansluiting** vinden bij het niveau van oktober (+11,9). Niettemin tekenen de eerste drie maanden van 2016 hiermee voor het **tweede beste resultaat sinds medio 2011**.

Op de winstmarge na, blijven de **POL-indicatoren** duidelijke **positieve cijfers** optekenen. Voornamelijk op vlak van de **omzet** werd echter minder goed gescoord. Hoewel met +14,5 nog steeds ruim positief, valt een **tweede daling op rij** van deze indicator op te merken. De **export daarentegen herstelde** gedeeltelijk van de zware terugval in het voorgaande kwartaal met een stijging tot +12,0. Ook qua **tewerkstelling** werd voor de tweede keer op rij wat **gas teruggenomen** (+ 12,1 naar +10,9). Zowel export als tewerkstelling deden het daarmee wel een stuk beter dan drie maanden geleden verwacht. Daarentegen werd er **duchtig geïnvesteerd**, wat leidde tot een stijging van deze indicator investeringen tot +23,9. Meest verontrustend is dat de **winstgevendheid in het eerste kwart van 2016 opnieuw verslechterde** (van -10,3 naar -13,9), nadat eerder vijf keer een verbetering werd genoteerd.

... maar de vooruitzichten stuwen POL terug omhoog

De **duidelijk sterkere vooruitzichten** voor het **tweede kwartaal** van 2016 hebben veruit het grootste aandeel in de stijging van de POL april 2016. De prognose voor het komende kwartaal stijgt immers van +7,9 (januari) **naar +12,8**. Buiten een eenmalige piek in april 2011 betekent dit cijfer zelfs de **meest optimistische vooruitzichten sinds eind 2007**.

Het positivisme uit zich in de stijging van de prognoses voor **elk van de verschillende POL-indicatoren**. De prognoses voor **omzet en export** stijgen in vergelijking met het voorbije kwartaal door naar +23,0 en +15,9. Ook qua **tewerkstelling** is men met +13,2 duidelijke **opnieuw een stuk positiever**. De **investeringsvooruitzichten stijgen verder** (+14,4), althans i.v.m. de prognose van drie maanden geleden

(+13,1). Meest opvallend is de **hoop om in het komende kwartaal de afkalving van de winstmarge toch te kunnen beperken** tot een cijfer van -2,5. Het is al van medio 2007 geleden dat hier nog een positief cijfer kon worden opgetekend.

SECTORANALYSE: bouw kwakkel, detailhandel zet herstel verder, diensten floreren

Voor het eerst sinds lang kennen alle vijf POL-sectoren een meerderheid aan optimistisch gestemde ondernemers. Toch tekenden in april 2016 slechts drie van de vijf sectoren een verbetering van het ondernemerssentiment op. De vooruitzichten stijgen overal, behalve in de bouw.

- Voor de **productiesector** was het **voorbije kwartaal duidelijk een stuk minder goed** (van +18,6 naar +12,1). Gelukkig kijken zij met een **positievere blik naar Q2 2016**: +15,7. Met een globale POL-score van +13,9 (was +16,1), moeten de productiebedrijven voor eerst sinds begin 2015 een andere sector laten voorgaan als meest optimistisch. Kende als enige sector een (sterke) daling van tewerkstellingsindicator, hoewel die met +9,1 nog steeds positief bleef.
- De **nieuwe sterkhouders** zijn de **dienstensector**. De dienstenbedrijven gingen er het voorbije kwartaal **sterk op vooruit**: van +6,4 naar +15,0. Meteen goed voor de award van 'best presterende sector'. Enige sector waar alle indicatoren een verbetering kenden. Ook de **vooruitzichten stijgen met stip** verder van +8,4 naar +18,7.
- Met een **sterke stijging** van het globale POL-cijfer van +2,8 tot +12,7 zit de **groothandel** de productiesector op de hielen. Zowel evaluatie (+9,6) als prognose (+15,9) gingen er fors op vooruit. Deze sector is het meest **uitgesproken positief inzake tewerkstellingsaangroei**.
- In de **detailhandel** zet de verbetering van het ondernemerssentiment zich verder. Met een POL-cijfer van +1,4 is er voor het eerst sinds lang is er weer sprake van een (nipte) **meerderheid aan optimistische kleinhandelaars**. Ondanks een uitgesproken verslechtering van de omzet, steeg de evaluatie van het voorbije kwartaal tot -2,0. De vooruitzichten kloppen echter af op +4,7.
- De **bouwsector** tenslotte is **momenteel het zorgkind**. Het eerste kwartaal van 2016 was ondanks de zachte winter opnieuw fors slechter dan het voorgaande. Daarmee is de bouw, samen met de productiebedrijven, de enige sector die in **dalende lijn** zit. In tegenstelling tot de productiesector gaan echter **ook de vooruitzichten** voor Q2 met +2,6 in de bouw **verder achteruit**, zowel in vergelijking met Q1 (+2,8), als met de prognose van drie maanden terug (+6,1).

ANALYSE op basis van GROOTTE bedrijven

Kijken we naar de grootte van de bedrijven, dan blijkt dat **de verschillen tussen de categorieën kleiner** worden. Gekeken naar het globale POL-cijfer zien we echter een **duidelijke tweedeling tussen de kleinere bedrijven** (minder dan 20 werknemers - POL-cijfers tussen +5,3 en +6,9) en de **ruim positievere grotere bedrijven** (+20 werknemers – POL-cijfers tussen +15,9 en +19,3).

Opvallend is dat de **kleinste bedrijven** (minder dan 5 werknemers) **voor het eerst sinds lang een positieve evaluatie** maakten van het voorbije kwartaal. Met een cijfer van +7,8 gooiden zij enkel in de periode 2006-2007 hogere ogen. De prognose voor het komende kwartaal blijft met +6,0 redelijk in de buurt.

De bedrijven met **5 à 19 werknemers** hadden het in het **voorbije kwartaal heel wat moeilijker dan verwacht**. In vergelijking daarmee blijven de **prognoses** een stuk hoger liggen, maar in vergelijking met drie maanden geleden **boeren ze achteruit**.

De **grootste bedrijven** (250 werknemers of meer) blijven globaal het **meest positief** gestemd. Toch temperen ze **duidelijk hun optimisme**. Zowel voor het voorbije als voor het komende kwartaal tonen ze voor bijna alle indicatoren lagere scores dan voorheen. De **middelgrote bedrijven** (20-49 werknemers) laten het **meest uitgesproken optimisme** zien voor het komende kwartaal (+21,3).

Voor meer informatie kan u contact opnemen met:

Johan Schildermans
manager belangenverdediging
VKW Limburg
tel. 011-24 95 09 of 0476-31 60 58
joan.schildermans@vkwlimburg.be

Yves Houben
beleidsadviseur
UNIZO Limburg
tel. 011-26 30 41 of 0495-66 07 67
yves.houben@unizo.be